

ULASAN LEMBAGA PENASIHAT PENCEGAHAN RASUAH (LPPR)

2021

SURUHANJAYA PENCEGAHAN RASUAH MALAYSIA

ULASAN LEMBAGA PENASIHAT
PENCEGAHAN RASUAH (LPPR)
2021

SURUHANJAYA PENCEGAHAN RASUAH MALAYSIA

PERUTUSAN PENGERUSI

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
السَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ

Alhamdulillah, syukur ke hadrat Allah S.W.T kerana dengan Izin-Nya, Buku Ulasan Lembaga Penasihat Pencegahan Rasuah (LPPR) Tahun 2021 dapat diterbitkan.

Dalam mencapai matlamat negara bebas rasuah, usaha yang gigih dan berterusan daripada SPRM amatlah ditagih. Ia menuntut iltizam yang tinggi bagi membentuk budaya kerja yang cemerlang. Saya amat berharap warga SPRM sentiasa menjalankan tugas dan amanah yang dipertanggungjawabkan dengan penuh keikhlasan, adil dan profesional.

Usaha memerangi jenayah rasuah tidak terletak di atas bahu SPRM semata-mata. Sebaliknya keberhasilan yang berimpak tinggi dalam menangani rasuah memerlukan pendekatan yang holistik serta komitmen, kerjasama dan sokongan berterusan daripada seluruh

jentera perkhidmatan awam (kementerian/jabatan/agensi) dan semua lapisan masyarakat kerana ia merupakan faktor utama penentu kejayaan kita. Mudah-mudahan usaha kita bersama diberkati Allah S.W.T dan menjadi amal soleh yang akan kita kecapai di kemudian hari.

Selaku Pengerusi LPPR saya merakamkan ucapan terima kasih kepada Ahli-ahli LPPR, Pengurusan Tertinggi SPRM, Sekretariat LPPR dan warga kerja SPRM di atas kerjasama yang diberikan kepada LPPR dalam pelunasan fungsi-fungsi yang dimandatkan di bawah Seksyen 13 Akta 694.

Saya berharap Buku Ulasan LPPR Tahun 2021 ini dapat dijadikan sumber rujukan untuk penelitian oleh Jawatankuasa Khas Mengenai Rasuah (JKMR) dan maklumat yang bermanfaat kepada semua pihak berhubung pencapaian SPRM sepanjang tahun 2021 selaras dengan fungsi-fungsi Suruhanjaya yang ditetapkan di bawah Seksyen 7 Akta 694. Marilah kita terus memperkasakan kebersatuan dan kebersamaan dalam agenda murni memerangi rasuah serta salah guna kuasa. Bekerjalah dengan seikhlas hati tanpa mengira perbezaan kepercayaan, latar belakang, budaya dan fahaman politik kerana segala keikhlasan dan pengorbanan kita akan dilihat dan dinilai oleh-Nya.

Sekian. Wassalam

Tan Sri Abu Zahar bin Dato' Nika Ujang

Pengerusi

Lembaga Penasihat Pencegahan Rasuah
Suruhanjaya Pencegahan Rasuah Malaysia

LATAR BELAKANG

i) Pengenalan

Mesyuarat Jemaah Menteri pada 16 April 2008 telah bersetuju supaya Badan Pencegahan Rasuah (BPR) dijadikan sebagai sebuah Suruhanjaya bagi membuktikan komitmen dan kesungguhan Kerajaan dalam membanteras jenayah rasuah di Malaysia dengan prinsip-prinsip yang melibatkan perubahan kepada penstrukturan tanggungjawab dan perluasan bidang kuasa.

Sehubungan itu, Kerajaan telah bersetuju menubuhkan Lembaga Penasihat Pencegahan Rasuah (LPPR) selaras dengan penggubalan Akta Suruhanjaya Pencegahan Rasuah Malaysia 2009 (Akta 694) dan penubuhan Suruhanjaya Pencegahan Rasuah Malaysia (SPRM) pada 1 Januari 2009.

Struktur tanggungjawab LPPR memberi penekanan dalam aspek meningkatkan persepsi kebebasan, keberkesanan dan kecekapan, akauntabiliti dan ketelusan serta keterlibatan masyarakat dalam usaha membanteras jenayah rasuah dengan mengambil kira senario rasuah negara.

LPPR dianggotai oleh tujuh individu yang dilantik oleh Kebawah Duli Yang Maha Mulia Seri Paduka Baginda Yang di-Pertuan Agong atas nasihat YAB Perdana Menteri. Individu-individu yang dilantik terdiri dari mereka yang telah menunjukkan khidmat bakti yang terpuji, berintegriti dan dipandang tinggi oleh masyarakat termasuklah dari kalangan profesional, ahli akademik, tokoh korporat dan Pertubuhan Bukan Kerajaan (NGO).

ii) Punca Kuasa

LPPR diwujudkan selaras dengan Bahagian III, Akta Suruhanjaya Pencegahan Rasuah 2009 (Akta 694):-

Seksyen 13 (1) Suruhanjaya hendaklah dinasihati oleh suatu lembaga penasihat yang hendaklah dikenali sebagai Lembaga Penasihat Pencegahan Rasuah.

- (2) Lembaga Penasihat hendaklah terdiri daripada:
  - (a) sekurang-kurangnya tujuh anggota yang hendaklah dilantik oleh Yang di-Pertuan Agong atas nasihat Perdana Menteri; dan
  - (b) Ketua Pesuruhjaya sebagai anggota ex-officio.
- (3) Anggota-anggota yang dilantik oleh Yang di-Pertuan Agong hendaklah orang yang berintegriti yang telah memberikan perkhidmatan awam yang cemerlang atau telah mencapai keunggulan dalam profesion.
- (4) Tempoh jawatan anggota yang dilantik oleh Yang di-Pertuan Agong ialah tiga tahun dan anggota itu tidak boleh memegang jawatan lebih daripada dua penggal sama ada terus menerus atau selainnya.

iii) Tanggungjawab & Terma Rujukan LPPR

- a) Menasihati Suruhanjaya tentang perkara-perkara berkaitan dengan masalah rasuah di Malaysia;
- b) Menasihati Suruhanjaya mengenai dasar-dasar dan strategi dalam melaksanakan usaha-usaha membanteras rasuah, salah guna kuasa dan penyelewengan;
- c) Menerima, meneliti dan memperakukan cadangan yang dikemukakan oleh Suruhanjaya ke arah perjalanannya yang lancar dan berkesan;
- d) Meneliti dan memperakukan keperluan sumber yang diperuntukkan bagi memastikan keberkesanan Suruhanjaya;
- e) Meneliti laporan tahunan Suruhanjaya sebelum dikemukakan ke Jawatankuasa Khas Mengenai Rasuah; dan
- f) Mengemukakan ulasan kepada Jawatankuasa Khas Mengenai Rasuah berhubung perjalanan Suruhanjaya.

KEANGGOTAAN

TAN SRI ABU ZAHAR BIN DATO' NIKA UJANG
Mantan Yang Dipertua Dewan Negara
(Pengerusi)

AHLI LEMBAGA PENASIHAT PENCEGAHAN RASUAH

Pelantikan oleh Kebawah Duli Yang Maha Mulia Seri Paduka Baginda Yang di-Pertuan Agong Al-Sultan Abdullah Ri'ayatuddin Al-Mustafa Billah Shah Ibni Almarhum Sultan Haji Ahmad Shah Al-Musta'in Billah.

(berkuatkuasa pada 21 Mei 2020 sehingga 20 Mei 2023)

TAN SRI ISMAIL BIN OMAR
Mantan Ketua Polis Negara

DATUK SERI AZMAN BIN UJANG
Mantan Pengerusi Bernama

DATUK SERI AKHBAR BIN SATAR
Mantan Presiden Transparency International
(TI) Malaysia

DATUK DR. HAMZAH BIN KASSIM
Ketua Pegawai Eksekutif, IA Group

DATUK DAVID CHUA KOK TEE
Ahli Korporat

**PROF. DATO' DR. MOHAMMAD AGUS
BIN YUSOFF**
Fakulti Sains Sosial & Kemanusiaan,
Universiti Kebangsaan Malaysia (UKM)

TAN SRI DATO' SRI HAJI AZAM BIN BAKI
Ketua Pesuruhjaya SPRM
(Ex-Officio)

AKTIVITI LPPR TAHUN 2021

BIL.	AKTIVITI	TARIKH
1.	Mesyuarat LPPR Bil. 1 Tahun 2021	27 Januari 2021
2.	Mesyuarat LPPR Bil. 2 Tahun 2021	17 Februari 2021
3.	Mesyuarat LPPR Bil. 3 Tahun 2021	24 Mac 2021
4.	Mesyuarat LPPR Bil. 4 Tahun 2021	28 April 2021
5.	Mesyuarat LPPR Bil. 5 Tahun 2021	25 Mei 2021
6.	Mesyuarat LPPR Bil. 6 Tahun 2021	30 Jun 2021
7.	Mesyuarat LPPR Bil. 7 Tahun 2021	26 Ogos 2021
8.	Mesyuarat LPPR Bil. 8 Tahun 2021	23 September 2021
9.	Mesyuarat LPPR Bil. 9 Tahun 2021	24 November 2021
10.	Majlis Perjumpaan Bersama NGO (Majlis Perundingan Melayu) oleh Pengerusi LPPR dan Pengurusan Tertinggi SPRM	18 Mac 2021
11.	Sesi Perjumpaan antara ahli LPPR, Pengurusan Tertinggi SPRM dan YB Senator Menteri Kewangan Malaysia	4 Mei 2021
12.	Sesi Perjumpaan Khas LPPR bersama Jawatankuasa Khas Mengenai Rasuah (JKMR)	20 September 2021
13.	Sesi Perjumpaan Khas Pengerusi LPPR bersama wakil NGO iaitu Rasuah Buster, Centre to Combat Corruption & Cronyism (C4) dan Presiden Transparency International Malaysia, Dr. Muhammad Mohan	9 Disember 2021

Sesi perjumpaan antara ahli LPPR, Pengurusan Tertinggi SPRM dan YB Senator Menteri Kewangan Malaysia.

Sesi Perjumpaan LPPR bersama Jawatankuasa Khas Mengenai Rasuah (JKMR).

Sesi Perjumpaan Khas Pengerusi LPPR bersama wakil NGO iaitu Rasuah Buster, Centre to Combat Corruption & Cronyism (C4) dan Presiden Transparency International Malaysia, Dr. Muhammad Mohan.

ULASAN

i) Pencapaian & Pengiktirafan

a) Pencapaian Sektor Operasi

Pembukaan Kertas Siasatan

Pecahan Kesalahan Mengikut Kertas Siasatan yang dibuka

Sebanyak 828 Kertas Siasatan (KS) dibuka sepanjang tahun 2021. Sejumlah 787 (95.05%) KS berjaya disiapkan dalam tahun semasa dan baki berjumlah 41 KS (4.95%) diteruskan siasatan ke tahun 2022.

Tangkapan

Seramai 847 individu telah ditangkap oleh SPRM pada tahun 2021. Daripada jumlah tersebut, sebanyak 411 tangkapan (48.52%) melibatkan penjawat awam. Baki sebanyak 436 tangkapan (51.48%) merupakan pegawai dan kakitangan

sektor swasta, syarikat berkaitan kerajaan (GLC), pertubuhan bukan kerajaan, orang awam dan lain-lain.

Penyitaan dan Pelucuthakan Harta

Kes-kes Perbicaraan

Sepanjang tahun 2021, sebanyak 1,283 kes perbicaraan dikendalikan di Mahkamah Sesyen di seluruh Malaysia, termasuk 445 kes yang baharu didaftarkan. Sejumlah 292 kes telah selesai dibicarakan dengan peratus sabitan sebanyak 91.1%. Keputusan kes adalah seperti berikut:-

LPPR mengucapkan sekalung tahniah kepada warga SPRM di Sektor Operasi yang telah terlibat dalam menjayakan operasi penguatkuasaan dan mempamerkan prestasi yang sangat cemerlang sepanjang tahun 2021.

b) Pencapaian Sektor Pencegahan

LPPR juga mengucapkan tahniah kepada warga SPRM di Sektor Pencegahan kerana telah berjaya melaksanakan pelbagai program pencegahan rasuah dan aktiviti pendidikan di semua lapisan masyarakat termasuk dari peringkat sekolah rendah, sekolah menengah dan Institut Pengajian Tinggi (IPT). Sebanyak 20 universiti awam, 27 Institut Pendidikan Guru (IPG), 56 Institusi Pendidikan

MARA (IPMa) dan 14 Institut Pengajian Tinggi Swasta (IPTS) telah menubuhkan Angkatan Mahasiswa Antirasuah (AMAR) dengan tujuan melaksanakan program pendidikan pencegahan rasuah kepada para pelajar yang bakal menerajui kepimpinan negara di masa hadapan.

SPRM juga dilihat komited melaksanakan fungsinya dalam memberi latihan dan khidmat nasihat ke arah penambahbaikan sistem dan prosedur agensi. SPRM telah membuka sebanyak 86 Kertas Pemeriksaan dan Perundingan (KPP), 88 Sampul Kecil Pemeriksaan (SKP) dan 390 cadangan penambahbaikan yang melibatkan enam sektor iaitu perolehan, pentadbiran, penguatkuasaan, pelesenan dan pengurusan tanah dengan tumpuan utama pemeriksaan terhadap isu-isu nasional dan berkepentingan awam. Perkara ini amat penting kerana rasuah boleh berlaku akibat kelemahan sistem dan prosedur.

c) Pencapaian Sektor Pengurusan

LPPR menyokong usaha SPRM memperkukuhkan keberkesanan sistem penyampaian perkhidmatan dengan memperkenalkan Pelan Antirasuah SPRM 2021-2025 (PARAS) serta Kod Etika dan Tatakelakuan SPRM. PARAS diwujudkan dalam usaha menangani salah laku, perlakuan jenayah dan pelanggaran integriti dikalangan warga SPRM. Pelbagai program latihan dan kursus telah diaturkan bagi memastikan warga SPRM berpengetahuan luas dan memiliki peningkatan kapabiliti dalam melaksanakan tugas.

d) Pengiktirafan dan Perhubungan Antarabangsa

LPPR mengucapkan setinggi-tinggi tahniah dan syabas kepada YBhg. Tan Sri Dato' Sri Haji Azam bin Baki, Ketua Pesuruhjaya SPRM di atas pelantikan sebagai Ahli Lembaga Gabenor (BoG) International Anti-Corruption Academy (IACA) berkuat kuasa pada 27 Oktober 2021 sehingga tahun 26 Oktober 2024. Pelantikan ini merupakan satu penghormatan dan penghargaan bagi SPRM dan Malaysia amnya. Pelbagai manfaat telah diperolehi melalui perkongsian dan pertukaran kepakaran di peringkat antarabangsa, khususnya dalam aspek pencegahan rasuah.

LPPR juga merakamkan ucapan syabas kepada YBhg. Tan Sri Dato' Sri Haji Azam bin Baki kerana telah diberi penghormatan untuk menyampaikan ucap-tama dalam dua program yang dianjurkan oleh World Bank seperti berikut:

- a) ***Exchanging Views Session on Domestic Corruption Prevention with the World Bank*** yang telah diadakan pada 23 Februari 2021 secara atas talian dengan objektif utama untuk pertukaran pandangan berkaitan usaha pencegahan rasuah di peringkat domestik dan antarabangsa.
- b) ***World Bank – East Asia and Pacific Launch Global Flagship Report*** pada 19 Mei 2021. YBhg.Tan Sri Azam bin Baki telah menyampaikan ucapan sempena Majlis Pelancaran *East Asia and Pacific Regional Launch Global Flagship Report* bertajuk '*Enhancing Government Effectiveness and Transparency: The Fight Against Corruption*' dengan menyatakan kerjasama antarabangsa yang negara, institusi dan masyarakat amat diperlukan dalam menjayakan usaha memerangi rasuah.

ii) Cadangan Penambahbaikan

a) Indeks Persepsi Rasuah (CPI)

Malaysia berada di tangga ke-62 daripada 180 buah negara dengan skor 48% pada tahun 2021 berdasarkan carta penarafan Indeks Persepsi Rasuah (CPI) dengan trend penurunan yang nyata iaitu di tangga ke-57 pada tahun 2020. Kemerosotan skor atau kedudukan bukan sahaja bergantung kepada kes rasuah tetapi juga disumbang oleh perkara-perkara lain seperti hak asasi yang mungkin pandangan badan antarabangsa berbeza daripada nilai-nilai yang ada di Malaysia. Skor indeks CPI hanya menggambarkan kedudukan relatif sesebuah negara dalam carta persepsi rasuah antarabangsa.

Walau bagaimanapun, skor ini tidak berupaya untuk mengukur dengan tepat tahap pencapaian inisiatif antirasuah. Perkara ini turut disuarakan oleh United Nations Office on Drugs and Crime (UNODC) dalam *Practical Guide for Development and Implement on National Anti-Corruption Strategies* yang menjelaskan bahawa kebergantungan penuh kepada skor indeks kadangkala boleh mengelirukan usaha menetapkan strategi dan hala tuju pembanteras rasuah.

Begitu juga sebagai contoh beberapa negara jiran berada di kedudukan CPI yang lebih teruk dari Malaysia tetapi tetap menjadi pilihan pelabur kerana negara tersebut tidak berhadapan dengan perang 'persepsi' rasuah sebagaimana di Malaysia, sekali gus membolehkan mereka fokus kepada faktor daya saing yang lain.

Sehubungan itu, LPPR berharap Kerajaan memandang serius perkara ini dan berpendirian tegas supaya kajian CPI yang dijalankan oleh Transparency International (TI) lebih adil, tidak berat sebelah, menyeluruh dan lebih praktikal serta bukan ukuran 'persepsi' semata-mata. Perlu ditekankan bahawa mekanisme kajian yang lebih komprehensif, tepat dan berkesan untuk mengukur tahap rasuah dalam sesebuah negara adalah lebih wajar berbanding persepsi.

b) Pembangunan Akta Sumbangan Politik

LPPR menekankan supaya Kerajaan memandang serius keperluan untuk membangunkan peruntukan undang-undang berkaitan sumbangan politik (pembayaran/pendanaan). Ini termasuklah penerimaan sumbangan dana oleh kementerian/jabatan/agensi bagi tujuan khusus yang dianggap sensitif dan melibatkan 'isu keselamatan negara'. Sudah sampai masanya Kerajaan menggerakkan pembangunan akta sumbangan politik yang dapat mengawal selia pemberian, penerimaan dan perbelanjaan hasil sumbangan tersebut bagi menghindari salah laku, penyelewengan, salah guna kuasa dan lain-lain jenayah komersial yang boleh menjejaskan imej dan integriti perkhidmatan awam khususnya dan negara amnya.

c) Pembangunan Akta Berkaitan Ketirisan Dana Negara

LPPR sangat berharap Kerajaan memandang serius isu ketirisan dana kerajaan yang tidak terkawal kerana faktor tersebut juga menyumbang kepada keberhutangan negara. Kerajaan perlu mengkaji keperluan perolehan sebenar dan perancangan perolehan perlulah teliti dan komprehensif. Kerajaan perlu memberi perhatian khusus dan sentiasa berwaspada terhadap pemberian perolehan secara rundingan terus yang melibatkan projek bernilai besar dan diklasifikasikan sebagai 'keselamatan negara'. Perlu ada mekanisme khusus seperti penubuhan Jawatankuasa Khas Dalaman untuk menganalisis dan menyemak secara menyeluruh keupayaan dan kompetensi syarikat sebelum pemberian tender dibuat. Pentadbiran kontrak Kerajaan haruslah diperkemaskan dan Kerajaan perlu meneliti semula dokumen-dokumen tender dan terma-terma kontrak supaya ia jelas, memihak kepada Kerajaan dan membolehkan tindakan perundangan diambil sekiranya ketirisan atau kecuai berlaku.

LPPR berharap Kerajaan memberi perhatian terhadap isu bayaran kemajuan kerja (progress payment) kerana terdapat kementerian/jabatan/agensi yang membuat

bayaran kepada syarikat atau pembekal tanpa mengambil kira tahap kemajuan pelaksanaan kerja yang sebenar. Tiada pemantauan rapi berhubung pelaksanaan projek sehingga pembayaran dibuat walaupun kemajuan kerja tidak mencapai tahap/standard yang ditetapkan.

LPPR berharap Kerajaan mengawal dan memantau pemberian dana/geran supaya tidak berlakunya penyelewengan dan salah guna kuasa dengan peruntukan yang sangat besar. Ini kerana *Standard Operating Procedure* (SOP) atau arahan sedia ada berhubung proses pemberian geran tidak jelas.

Sehubungan itu, LPPR mencadangkan supaya Kerajaan menyegerakan pembangunan Akta berkaitan ketirisan dana Kerajaan atau Akta yang berkaitan tadbir urus perolehan secara komprehensif termasuk isu dana/geran Kerajaan. Kerajaan perlu mengambil tindakan dalam mengawal ketirisan, meningkatkan kecekapan dan mengelakkan pemborosan dengan mewujudkan sistem perolehan berdasarkan prinsip objektiviti, ketelusan dan persaingan yang sihat supaya perbelanjaan wang awam dapat dijimatkan dan dasar pembangunan negara tercapai. Kerajaan bertanggungjawab kepada rakyat untuk memastikan pentadbiran awam negara telus, bebas daripada konflik kepentingan dan beroperasi berdasarkan peraturan yang jelas dan berkesan.

d) Pengurusan Sumber Manusia Yang Cepak dan Berkesan

LPPR mencadangkan supaya pengurusan Sumber Manusia (HR) SPRM melaksanakan *due diligence* dalam proses pelantikan pegawai/ kakitangan SPRM melalui pelaksanaan beberapa proses tapisan (internal screening) termasuklah penilaian pihak ketiga (third party) supaya anggota yang dilantik betul-betul mahir dan bebas daripada kesalahan jenayah seperti dadah dan sebagainya yang boleh menjejaskan imej dan reputasi SPRM.

LPPR juga mencadangkan penggunaan poligraf untuk tujuan tapisan awal di peringkat Suruhanjaya Perkhidmatan Awam (SPA) kepada calon-calon yang memohon jawatan Pegawai SPRM supaya pengesanan awal dapat dilaksanakan.

LPPR menegaskan SPRM perlu bertindak cekap dan berkesan dengan merangka langkah-langkah/pendekatan yang boleh membantu mengenal pasti '*red-flag*' isu-isu integriti (internal governance) di kalangan warganya supaya tindakan pencegahan awal dapat diambil.

LPPR menegaskan tidak akan berkompromi dan berpendirian tegas supaya tindakan undang-undang dan tatatertib diambil terhadap warga SPRM yang melakukan kesalahan jenayah.

e) Pelan Pengurusan Risiko/Krisis

LPPR mencadangkan supaya Kerajaan dan SPRM bekerjasama dalam merangka pelan pengurusan krisis yang proaktif dan berkesan termasuk mengkaji risiko luar jangka untuk bertindak balas terhadap persepsi buruk masyarakat (Malaysia dan antarabangsa) terhadap Kerajaan. LPPR juga meminta SPRM mengatur respons sewajarnya dalam masa yang singkat dan bertindak secara profesional dengan menyampaikan maklumat yang tepat dan jelas kepada masyarakat sama ada di peringkat domestik dan juga antarabangsa bagi memulihkan keyakinan dan mengubah persepsi negatif terhadap negara dan juga SPRM.

f) *Public Service Corruption Ranking (PSCR)*

LPPR mencadangkan kepada Kerajaan supaya meluluskan penyiaran *Public Service Corruption Ranking (PSCR)* dalam kalangan kementerian/jabatan/agensi awam yang dilaksanakan oleh SPRM memandangkan perkara tersebut sudah lama dibentangkan dalam mesyuarat Jawatankuasa Khas Kabinet Mengenai Anti-Rasuah (JKKMAR) tetapi ditangguh siar (embargo) oleh Kerajaan.

g) *Standard Operating Procedure (SOP) Penyimpanan Barang-Barang Kes*

LPPR mencadangkan supaya SOP penyimpanan barang-barang kes diperkemas dan ditambahbaik serta dibuat secara bersistematik bagi memperbaiki kelemahan-kelemahan yang ada supaya kejadian kecurian/kehilangan/penyelewengan barang kes melibatkan warga SPRM tidak berulang lagi. Penting bagi pengauditan dijalankan secara berkala terhadap penyimpanan barang-barang kes SPRM di seluruh Malaysia bagi memastikan keselamatan berterusan barang-barang kes tersebut dalam tempoh sitaan sehingga pelaksanaan pengurusan harta yang telah mendapat perintah lucuthak oleh mahkamah.

LPPR juga mencadangkan supaya Arahan-arahan/SOP sedia ada dikaji semula supaya SPRM tidak dilihat terus mengamalkan pendekatan *Business As Usual* dalam memerangi jenayah kolar putih yang berleluasa terutamanya yang membabitkan nilai ratusan juta, mengambil kira bahawa rasuah berlaku di semua

peringkat (kartel). Dalam hal ini, SPRM perlu lebih maju ke hadapan kerana perasuah pada masa kini lebih bijak menggunakan taktik yang sofistikated bagi menyukarkan perbuatan mereka dikesan. Langkah-langkah memperkasakan aspek pencegahan perlu dipertingkatkan dengan keupayaan perisikan (intelligence) supaya pengesanan dan pencegahan awal dapat dilakukan.

RUMUSAN

Secara keseluruhannya, LPPR berpuas hati dengan pencapaian dan prestasi cemerlang SPRM sepanjang tahun 2021 walaupun berhadapan dengan pelbagai cabaran termasuk persepsi negatif masyarakat terhadap keberkesanan SPRM. Namun, berlandaskan rasa tanggungjawab, amanah serta dedikasi tinggi warga SPRM untuk memastikan Visi dan Misi SPRM tercapai, setiap kekangan yang dialami diatasi dengan penuh tekad.

Adalah penting untuk memperkukuhkan kompetensi dan integriti penjawat awam dan menangani rasuah dalam sektor kerajaan dan swasta. Jaringan kerjasama antara SPRM dan seluruh jentera Kerajaan serta penyertaan masyarakat merupakan langkah pencegahan rasuah yang lebih berkesan. Kesenambungan pelaksanaan pelbagai program/aktiviti operasi dan pencegahan rasuah perlu diperkasakan supaya memberi impak dan dilihat berkesan oleh masyarakat.

Pegawai SPRM perlu bergerak seiring dengan kemajuan teknologi dan persekitaran dengan mengambil peluang untuk mendalami ilmu pengetahuan serta menimba pengalaman dari pelbagai sudut kepakaran.

PENGHARGAAN/PENUTUP

LPPR mengucapkan setinggi-tinggi penghargaan di atas kerjasama yang erat Pengurusan Tertinggi, Pegawai-pegawai Kanan dan warga kerja SPRM kerana menunjukkan dedikasi dan komitmen yang tidak terhingga dalam memastikan keberkesanan dan kerelevanan jangka panjang SPRM kepada bangsa, agama dan negara.

LPPR juga mengucapkan terima kasih kepada Sekretariat LPPR di atas komitmen dan kesungguhan yang diberikan untuk segala urusan dan aktiviti LPPR berjalan lancar.

LPPR merakamkan ucapan terima kasih kepada rakyat Malaysia yang sentiasa membantu dan menyokong LPPR untuk terus menggandakan usaha dan iltizam dalam menjalankan fungsinya secara telus dan adil. LPPR mengalu-alukan kerjasama daripada pihak media, pertubuhan bukan kerajaan (NGO) dan segenap lapisan masyarakat untuk menjadi mata dan telinga SPRM dalam menyalurkan dan berkongsi maklumat berkaitan rasuah dan penyalahgunaan kuasa di negara ini.

